

Fra Sand og Sauda til Økland i Ølen

Mormor Marthas' far, **Endre Endresson**, var født på Åbø i Sauda 13. juni 1844. Familien til Endre kom fra Sand, der farfaren, **Peder Endresson Sand**, etter hvert opparbeidet seg eierskap i laksefiskeriene i Sandselva. Farmora kom fra Skipavåg i Vindafjorden.

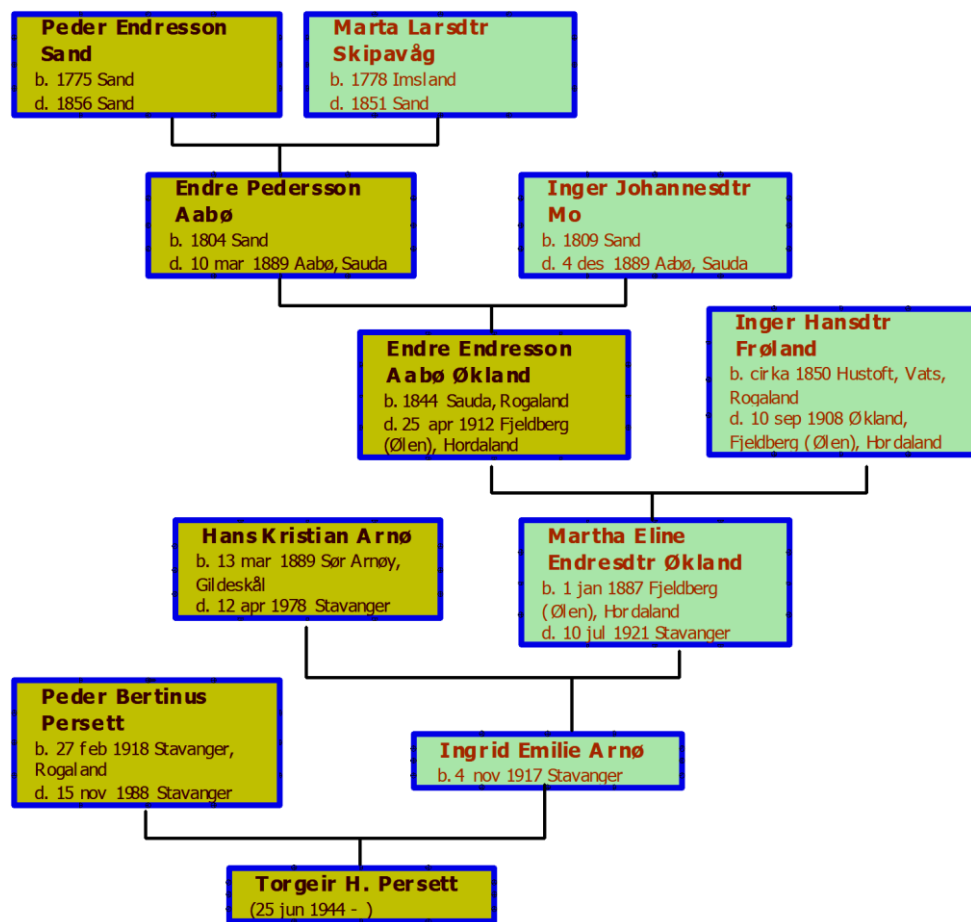
Haa Aabø – Saudafjorden i bakgrunnen

Peder kjøpte i 1819 **bruk 7, Haa på Åbø** i Sauda for 195 spd, men flyttet aldri dit selv. Og selgerens sønn skulle ha rett til å drive gården i sin levetid. Han fikk seg imidlertid sin egen gård, og Peders nest eldste sønn, **Endre Pedersson**, kjøpte av faren i 1830, for 200 spd. Året etter giftet han seg med **Ingrid Johannesdtr Mo**. Også hun fra Sand.

Peder har ikke bare hatt sans for forretning, han ytte også som kriminalomsorgs- og sosialarbeider:

En kjent historie fra Sand handler om et tyveri av geiter i Hylsfjorden. Helt på begynnelsen av 1800-tallet. Tyven ble etter hvert - noen år - tatt og dømt til flere års slaveri. Etter mange bygdefolks bønner ble han senere satt fri mot kausjon. Kanselliet i København ga amtmannen fullmakt til dette i august 1809. Sammen med prost Knudsen var Peder Endresen Sand kausjonist.

Fra Torgeir til Peder Sand:

Haa sett fra sørøst – her med ny driftsbygning vest for stovehuset, sistnevnte ble i 1930-årene flyttet og reist opp igjen i Åbødalen.

Eldste sønn til Endre og Ingrid, Johannes, overtok Haa i 1866. Han var gift med Borghild Johannesdatter fra Maldal i Sauda. Sønnen deres igjen, Endre Johanneson, overtok så gården, i realiteten før århundreskiftet, men han fikk ikke skjøtet før i 1917. Kona hans het Severine Olsdatter Søndena. Det var Endre som solgte gården til fabrikken, og etter hvert ble den en del av Åbø-byen. Endre kjøpte ny gård på Solbrekk, der det er etterkommere også i dag.

Endre Pedersson, eller Persson som han også er kalt, deltok i styre og stell i Saudabygda. Da Sauda og Suldal herred ble etablert ved innføringen av formannskapsloven i 1837, var Endre Persson blant de valgte representantene. Han ble også valgt til representant da Sauda ca 5 år senere ble eget herred. Han bidro også til at Sauda ble et eget forliksdistrikt i 1836.

Endre Endresson Aabø - senere Økland - kjøpte bruk 2 på **Økland i Ølen** i 1875. Han var da gift med **Marta Ellingsdtr Kvamen** (1847 – 1885), datter til Mari Eriksdtr og Elling Eriksson Kvamen i Sauda.

Da familien flyttet til Økland hadde Marta født to barn, Inger og Endre. Inger døde som liten mens familien enda bodde i Sauda. September 1872. Også Endre døde ung. Han ble konfirmert i Ølen i 1888. Tjueto år gammel dro han til USA i 1896.

På Økland fikk Endre og Marta døtrene Inger Marie og Inger Gurine. Disse to ble begge gift og bosatt i Stavanger. Marie med Johan Thorbjørnsen og Inger med Oscar Hoel. Se også lenken livet på Økland og i Sauda nedenfor.

Marta Ellingsdtr døde i 1885.

Året etter giftet Endre seg med **Inger Hansdtr Frøland**. Hun var født på Hustoft i Vats den 14 desember 1850, og var datter av **Hans Hansson** født på **Håheim i Etne** og **Abelone Nilsdtr** født i **Eikesdalen i Vats**. Familien til Abelone flyttet senere fra Eikesdalen til **Ohm** og brukte også dette etternavnet.

Hans og Abelone ble gift i Vats den 18. juni 1849. [Se kopi fra kirkeboken](#). Se mer om Ingers slekt under avsnittet [Slekt i Etne og Vats](#). Inger døde på Økland i Ølen høsten 1907. I følge kirkeboka av en nyresykdom.

Flere detaljer om [livet på Økland og i Sauda](#).

[Endres aner](#) kan ...via enkelte antakelser...følges tilbake til de norske vikingekongene (og enda lengre...)

Noen av Inger og Endre Øklands [etterkommere](#) (Barn, barnebarn og oldebarn til Endres datter Marta Eline)

Her er et bilde fra [Økland i nyere tid](#) (1993), slik Øklandsgårdene også ligger der i dag. Bruk 1 i midten, bruk 2 til venstre og bruk 3 til høyre. Utenfor bildekanten til høyre ligger Frøland.